

Шолмо эл, поршык да чин берг!

Будь готов/

ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

28-ше (3520) №,
2021 ий 9 июль,
кугарня.

0+

Түрлө сынан пагыт

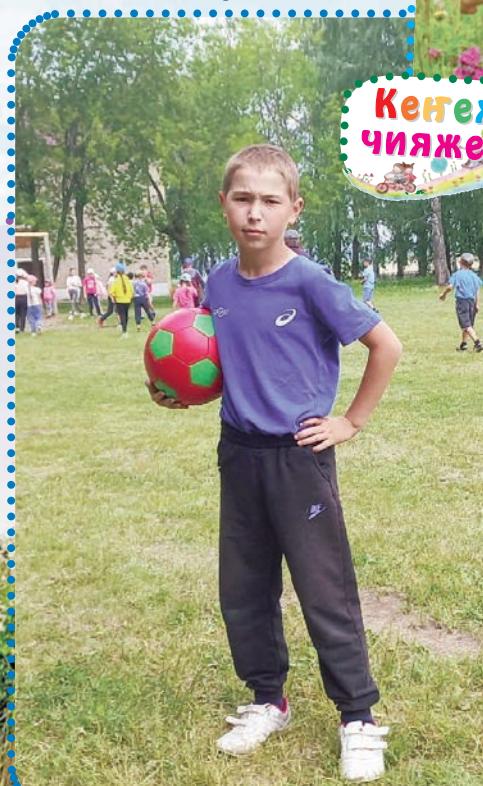
Йоча-влак, кенгежын түсшö могай? Чынак, ик вашмут гына: тудо түрлө лиеш. Сандене теат «Кенгежын чияже» конкурсышко түрлө сынан фото-влакым колтеда.

Идалыкын ик эн мотор пагытше пеледышлан поян. Нунын тутло пушыштым да сёраллыкыштым лач кызыт шижын шуктыман. Мария Гречкоева (Шернур, Оскан) висвисым ончен куана. Кенгеж - емыж-саскам погымо жап. Ида ёркане гына! Кажне саскаште шуко витамин уло. Сандене свежа емыжым тамленак ончыман. Теве Анастасия Соловьёва (У Торъял, Токтарсола) снегым поген. Кызыт йоча-влакын яра жапышт лынт: шер теммешке футболла модаш, велосипед дene кудалышташ, вўд воктене капкылым шуараш лиеш. Василий Пажбеков (Татарстан, Агрэз, Буймо) кажне кечын мечым чумаш жапым ойыра.

Йоча-влак, эн түнжö: ачавалан, коча-ковалан сурт сомылкам ышташ полшыман. «Кенгеж телым пукша», - маныт калыкыште. Тыгодым ялыште паша моткош шуко.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Фото-влакым
еш архивла
гыч налме.

Кенгежын
Чияже

Яра жадам
пайдалын кучылтын,
кенгежын түрлө¹
чиян улмыйжым
шекланаш вашкыза!
Мотор фотом войзен,
пашада-влакым
конкурсышко 22
август марте
колтыза.
Сенгышым чапле
ПОЛЛЕК вуча!

ПОДПИСКА

«Ямде лий»
газетлан кажне
тылзын 15 числа
марте возалташ
лиеш:

- ✓ верласе связь отделенийште (почто);
- ✓ podpiska.pochta.ru сайтыш пурзыза але «Почта России» мобильный приложенийм телефонышкыда шындыза.

Рекламе.

насымаш Науко да технологий идалыклан пöлеклалтын. Сандене 13 ияш марте ўдыр-рвезе-влаклан «Сказка о космосе» посна танасым темленыт. Дима «Межгалактическая экспедиция» фантастике сынан йомакше дene иктангашыже-влак коклаште сенъышыш лектын.

Конкурсыш

Российын 78 регионжо, Исландий, Великобританий, Польша да Киргизий гыч 10 түжем наре паша пурен. Эн сай йомак дene сүрет-влакым «100 сказок о космосе» түшка сборникеш савыктат. 13 ияш марте сенъыше-влак «Артек» түнямбал йоча рüдерыште эртаралтше Междисциплинарный проект школын участникше лийт.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

Историйым шергальна

Петр I вуйлатыме руш армий 1709 ий 10 июльши то Полтава кредалмаште швéd войскам сенен. Тидын лўмеш РОССИЙШИТЕ 10 июль Воинский чап кече семин палемдалтеш.

Кугу Ачамланде сар годым 1943 ий 12 июльши то Прохоровка посёлко воктене танк дene кугу кредалмаш лиин.

1410 ий 15 июльши то руш войска да тудын союзнике-влак Грюнвальдский кредалмаште немыч рыцарь-влакым сененит.

Полышкалыше
Мыйын лўмем - Марина. Икымше классым тунем пытаренам. Ме ялыште илена. Тушто паша эре шуко. Поснак пакчаште: шудым солена, шўкшудым сомылена, парентым урена. Мый ачам ден авамын полышкалышышт улам.

**Марина СТЕПАНОВА.
Волжский, Ушпер.**

Яна ДМИТРИЕВА.
Сылнын олык коеш. Кайык йўк шергылтеш. Чодыраште - кенеж, Мыйын темын ленгеж.

**Никита ВАСИЛЬЕВ.
Морко, Коркаторо.**

Увер
17 июльши то Э.Сапаев лўмеш
Марий кугыжаныш опер да балет академический театр Шереметев замокши то «Лебединое озеро» балетым кава
йымалне ончыкта. 15.00 шагатлан түнгалиеш.

Рекламе.

Сенъымаш

Козьмодемьянск оласе 1-ше номеран школын тунемшыже Дима Кулаков «Моя страна - моя Россия» всероссийский конкурсыш ушнен. Тений ты та-

Российысе увер

7-17 ияш ўдыр-рвезе-влак, «Дружба российского и греческого народа» всероссийский усталык конкурсыш ушныза. Живопись але графике йён дene сүретым сүретлен, elenavelena.ru адрес дene 21 июль марте колтыза.

«Йоча пагытэм - сар» түнямбал акций эртаралтеш. Кажне ең усталыкшым тер-ген кертеш. Сар жапыссе йоча-влак нерген творческий пашам 2021 ий 1 октябрь марте колтыман. Конкурс нерген уверым glory-gallery.ru/moyo-detstvo-vojna ссылке дene ончыман.

Россий просвещений министерствын увертарымыже почеш, класс вуйлатыше-влак, школышто воспитаний пашам эртарыме нерген методике пашам возен, II всероссийский конкурсыш ушнен кертыт. Тўрыс уверым vkcr.apkpro.ru сайтыште ончыза.

Марий Элысе увер

Йошкар-Олам 437 ияш лўмгечыже дene саламлен, почеламутым возыза да конкурсыш ушныза. Паша-влакым okctr2010@mail.ru адрес дene 5 август марте колтыза.

Марий Эл гыч кум тунемше: Ульяна Николаева, Варвара Веселова, Мария Лежнина - «Большая перемена» всероссийский конкурсын финалышыже лектын. Нуно «Артек» түнямбал йоча рüдерыште танасаш тўнгалият.

Республикаште тўрлө районысо школаште «Точка роста» рüдерым почаш верым ямдилат. 1 сентябрьлан 21 рüдерым почаш палемдыме. Олмыйктымо пашалан 6 миллион утла тентем ойырымо.

Четаң өзүш
автор-влакын
сылнымутыштым
лудын, сайн
мутланаш
тунемат.

Вольтер.

Волжский район Изи Корамас ялын шочшыжо Анжела Михайлован (**снимкыште**) лўмжо сылнымут аланыште пытартыш жапыште чўчкидын йонга. Ойлымашыже-влакым тўрлө газет ден журнальште лудаш лиеш. Йоча-влаклан «Мўян чай» книгам савыктен луктын. Ўмаште «Ший памаш» сылнымут фондын самырык автор-влаклан эртарыме В.Абукаев-Эмгак лўмеш конкурсышто «Ошкеча» премий дene палемдалтын. Тўвыра, сымыктыш, сылнымут аланыште тыршыше самырык ен-влаклан «ВийАр» тўвыра да келшымаш кыл мер ушем «Кенеж сылнымутчо-2021» литератур семинарыште икимшe гана премийм кучыктен. Нунын коклаште самырык прозаик А.Михайлова лийын.

— Ятыр
серызе шко-
лышто тунеммыж годым возаш
тўнналын. А тый, Анжела?

— Икимшe почеламутем
пирис нерген лийын. Тунык-
тышемын мокталтен ойлымыжо
чонешем ўйым шўралтымыла
чучын, да умбакыже возаш
кумылем лектын. Пырля тунем-
ме йолташем дene ўчашен серен-
на ыле. Эсогыл тетрадь лаштык-
лам иктеш ушен, комжылан
кўжгў картоным келыштарен,
книгам ыштенна. Тушко кажне
кечын ик почеламут дene возен-
на. Вара ала-могай амаллан кёра-
ты сомыл деч коранынам.
Волжский район Кугу Корамас
школыш то
марий йыл-
мым да лите-
ратурым ту-
ныктышо Га-
лина Егоровна
Ибраева сыл-
нымут сес-
кемым угыч
ыл ж т е н .
Шымше клас-
сыште «Юн-
кор» кружокш кошташ тўнналынам. Тачат
ручка ден блокнот эре пеленем улыйт.

— Тый йоча-влакланат ойлымашым возет.
Сюжетым күшеч налат?
— Ньюган йылмыж дene возаш онай, күш-
тылго. Южгунаш шкемымат йочала шижам.
Кажне ойлымашем чын лийше событий
манын кертам. Коклан йоча пагытемым

Олыкыш волалын, пеледышым кўрлам.
Вуйшўдышым пуналын, вуешем упшалам.
Тутло снеге тамым он тичак шўлалтем,
А висвис аршашым авамлан пёлеклем.
Курык ўмбак кўзем, ялемым ончалам.
Могай мотор кундем! Моктем мый чылалан.

шарнал-
тен возем,
южгунаш икшывем-влакым
эскерем.

— Тугезже эргыч-влак
ойлымашетын геройжо
улит?

— Нунын койыш-шокты-
шышт, кутырымышт кагаз
лаштыкыш возыт. Йоча
дene тудын семын мутлан-
нен, тынар онайим пален
налаш лиеш улмаш.
Икшывем-влакын кажне
ошкылыштым, шомакыш-
тым, тўрлө онай тат-влак-
лам кўчкай ойлымашыш
савыраш лиеш. Шукерте

огыл кугурак эргым
книгаштем икмынъяр
ойлымашым лудын.
«Чынак лийын мо?» —
манын йодо.

— Анжела, йочат
годым «Ямде лий»
газетиш возкаленаш.
Юнкор-влаклан магай
тыланымашет
лиеш?

— Шуко книгам
лудса: рушла, марла да моло йылмыла
дene. Книга уш-акылым пойдара. «Ямде
лий» газет дene пенгыде кылым кучыза. Тек
тудо тыланда ўстел газет семын лиеш.
Шочмо йылмыдам ида мондо. Шочмо йыл-
мым йўратыше, аклыше ен веле кугу кўк-
штыш шуын кертеш.

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.
Фотом еш архив гыч налме.

Буктрейлер — видеоролик
полшымо дene книга дene палдарыме йён.
Произведений гыч онай ужашим видео гоч
ончыктат. Тўн шонымашыже — лудаш
тараташ.

#У_мутым_тунемына

Буктьюб — YouTube
видеохостингын ик ужашиже. Блогер-влак
подписчиштым тўрлө книга дene палдарат,
конкурсым да марафоным эртарат.

Поэзий – кажнын чонышто

малтеш. Тудын усталыкшым аклыше, йөратьше ең-влак «Колумб лудмаш» пайремышке кажне ийын погынат. Регион-влак кокласе сыйнымут конкурс-фестиваль тений онлайн эртаралтын. Тудо 37-ше гана лийын. Таңасымашке түрлөй ийготан шүдө утла ен ушнен. Нуно Колумбын почеламутым рушла да марла лудыныт. Почеламутым шке гыч возышо-влак коклаште таңасымаш лийын. Мурсемлан щўман-влакым посна акленыт.

Почеламутым лудмо дene 7 ияш марте сеныше-влак:

Элави Аппакова ден **Татьяна Табуева** (21-ше номеран Семёновка йочасад), **Ирина Николаева** (2-шо номеран Морко йочасад) – марла; **Мадина Филиппова** (7-ше номеран Морко йочасад) – рушла.

8-10 ияш-влак коклаште сеныше-влак:

Даниил Романов (Волжский, Карай), **Екатерина Петрова** (Морко, Волаксола) – марла; **София Романова** (Марий Тюрек, Сысоево) – рушла.

11-14 ияш-влак коклаште сеныше-влак:

Яна Ямбаршева (Шернур, Койсола) – шке возымо почеламутшо дene; **Арина Фоминцева** (Свердловск кундем) – рушла.

15-18 ияш-влак коклаште сеныше-влак:

Анастасия Иванова (Медведево гимназий) – марла; **Анна Серебрякова** (Курыкмарий район) – шке возымо почеламутшо дene; **Алина Дмитриева** (21-ше номеран школ, Семёновка) – рушла.

Лўмлө мариј поэт В.Колумбын сыйнымутшо виян, шонаш таратыше, чонеш логалше корныла дene ойыртес малтеш. Тудын усталыкшым аклыше, йөратьше ең-влак «Колумб лудмаш» пайремышке кажне ийын погынат. Регион-влак кокласе сыйнымут конкурс-фестиваль тений онлайн эртаралтын. Тудо 37-ше гана лийын. Таңасымашке түрлөй ийготан шүдө утла ен ушнен. Нуно Колумбын почеламутым рушла да марла лудыныт. Почеламутым шке гыч возышо-влак коклаште таңасымаш лийын. Мурсемлан щўман-влакым посна акленыт.

Эвелина Антропова, Йошкар-Оласе 2-шо номеран школышто тунемше, 11-14 ияш-влак коклаште марла почеламутым лудмо дene икымше верыш лектын. Чолга, мариј щўльшан ўдыр түрлө семын виянгеш. «Воштончыш» театрыш коштеш, «Марий памаш» ансамбльшите күшта.

— Сылнымут түньям йөраташ да умылаш авам күмүланын. «Ямде лий» газетым изиэм годсек налеши. Кызыятат мый ты газет дene кылым күчем. Кажне лаштыкшым шергалам. «Воштончыш» театрыште түрлө рольым чоңаш келша. Күшташ да мурас икымше классыште тунеммем годым күмүланынам. Тунамак мариј муро деке шўманынам,

— ойла Эвелина.

Ўдыр сценыш лўдде лектеш. Марий улмыж дene күгешна. Түрлө конкурсшыто мастерлыкшым терга. Йоча пагытыште налме усталык ончыкылык илыштыште пайдам гына конда.

Е.ИВАНОВА.

Английсе
Уэстбери-саб-
Мэндин олase книгагудо
түншаште эн изилан шот-
лалтеш. Тудым телефон
бүдкем кельшиштаренит.
Книгагудо йўдиш-кечые
пашам ышта. Олase
калых книга фондум шке
терга да пойдара.

Анаграмме

А.С.Пушкинын
«Дубровский» романыштыже
вашиляйтште собственный
лўм мут-влакым палыза.

вурсо + кид + б + и = ?

Покро + вес + к + о = ?

Кастене + вик = ?

Тек + ур + орва + о = ?

«Русская словесность»
кружокын енже-влак.
Волжский, Сотнур.

#Сүрет_ончер «Нёнчык патыр» йомак почеш Екатерина БЕРЕНИЧЫН (Медведево, Руэм) сүретше.

пагытыште, сар жапыште орланен илымышт нерген пален налынам. Вара ковам деч сар нерген йодыштынам. Күгезе кочам Осип Петров кум сарыште лийын улмаш. Күгезе ковам ныл классым веле тунем пытарен. Тудым неле пашашке колтеныт.

Регина ГРИГОРЬЕВА.

#Луд#Лончыло#Лий_ончылно

Шольым дene пырля

Кызыт йоча-влак сылнымутан книгам кидыш шагал кучат, шонем. Марий да руш литератур уроклаште программе почеш лудаш пуат гын – книгагудыш вашкат. Молан тыге? Нуно компьютер да телефон дене шуко жапым эртарат. Мый Артём шольымым изинек книга дене йолташ лияш кумыландем. «Книгам от луд гын, кугу от лий. Лудат гын, шуко ум пален налат», – чүчкыдын ойлем. Тудлан энциклопедий келша. Артёмлан янлык, машина нерген пален налаш онгай. Лудмекыже, мыланем каласкала.

Настя ИВАНОВА.
Морко, Кугу Шале.

Палаш онгай

- **Түнгимбалне 68 процент книгам ёдырамаш-влак налым.**
- **95 процент айдеме книгам эркын лудеш (ик минутышто – 180-220 мутым).**
- **Лудмо годым шинча түрлө мөгүрүш онча.**
- **Марк Твенин «Том Сойер» романже печатыме машина дене погымо икымше книгалан шотлалтеш.**
- **«Китайский энциклопедий» – эн шуко лаштыкан книга.**

Пүртүсүштö шочеш почеламут

Мотор,

шуэн вашлиялтше лўман марий ёдырын шке возымо почеламутым сылнын лудмыжым Интернет-

тыште ужымат, палыме лийде шым чыте. Тиде Татарстан Республика Агрэз районысо Буймо школын 6-шо «А» классшым тунем пытарыше Виолина Николаева (**снимкиште**).
– **Түнгилтыш классыште тунеммем годым ава нерген икымше почеламутым возенам. Марий йылме да литератур дене туныктышо Эмма Николаевна Ильина мыйым возаш кумыланда. Шочмо кундемесе пүртүс нерген серем. Уремышке лектам, йырым-йыр шымлен ончем. Моторлыкым ужын моштыман, тунам гына сылне почеламут шочеш, –** ойла Виолина.

Марий ёдыр школышто да районьшто эртаралтше конкурслашке ушна. Шке возымо почеламутшо-влак дене ятыр гана сенышыш лектын.

ХАЛЕКСАНДРОВА.

Фотом еш архив
гыч налме.

#Лудшо_енг-ончылъен

#Лүмгече

Пирогов.

Шочын: 1936 ий 4 июльшто, У Торъял район Тошто Торъял ялеш.

Тунемын: түнгилтыш шинчымашым ялысе школышто налын. Н.К.Крупская лўмеш Марий күгүжаныш педагогике институтын 1963 ийште тунем лектын.

Произведенийже-влак: «Апшаткудышто», «Шонанпыл», «Шошо пеледышын ямже» ойлымаш-влак, «Корнүмбал ломбо», «Кочо мүй» повесть, «Сорла» роман да шуко моло.

Паша: школышто туныктышылан тыршен. Марий телевиденийште, «Марий коммуна», «Заря» газетлаште, Писатель ушемыште, Марий книга издательстыште, Марий туныктыш институтышто пашам ыштен.

Онгай факт: икымше почеламутшо У Торъял районысо «Ударник» газетеш визымше классыште тунеммых годым савыкталтын.

**Писатель,
журналист
Г.М.Пироговын
шочмыжлан –
85 ий.**

Нине ужаш-влак Г.Пироговын могай мыскара ойлымашы же гыч улыт?

«Төве тачат, шуматкечын, кочегарын ушышиштыжо эше ик «идей» шою: «Нулго укшым тодышт кондаш да... кумло-витле вынъекым тидаш! Ужалаш».

«Төве ер... Торашике кумдан шарлен кия. Шелышталтше ошман сер йыымалне изи тул йүла. Тулото воктенак – печке пурыман ий рож».

«Каше изи гынат, кид-йолжо пеңгүде, чылалан мастрар. Но утларакшым Васлийым тале колызылан шотлат. Коллан верчын ик гана... брат веле».

«Парашут-кист»

«Шокшо монча»

«Оланге»

Книгагудыш коштса!

Кызытсаманыште Интернет кажне енъын илышиштыже кугу верым айла. Кызыт ёдыр-рвезев-влак электрон книгам утларак лудыт. Тудо шинчалан энгекым ышта. Мыйын шонымаште, тыглай книгам шергалат гын, пайдаже шукырак лиеш. Юнкор-влак, книгагудыш чүчкыдын-рек коштса!

**Дима ВЕДЕНЬКИН.
Шернур, Чылдемыр.**

Вуверкува ден ёдыр-влак

Кум ака-шўжар снегым
погаш каен.

Иомыныт да пört деке
миен лектыныт.

Тушто Вуверкува илен.

Ёдыр-влак пörtышкө пурен-
ный да мален колтеныт.

Озавате пörtылын.

Ик ёдырым кучен да чула-
неш петырен. Молышт
куржыныт.

Ынде мый
эн изижым
кочкам.

Эн ондак коль-
мыш шинчаш ту-
нуктем.

Мый
тыйым
ондалем.

А мый
куржам.

Шыч
кольмыш.
Ута-
рыза!
Пол-
ышыза!

Вуверкува когарген да
осал пашам ышты-
мым чарнен.

Мёнгö
куржам.

Ака-шўжар-влак ача-аваштын
мутыштым колышташ түнгалиныт.

Мёнгö
деч тора-
шке ида кай.

Медведево посёлкысо Йоча усталык пört.

Палаш онай Руш калык
йомакысе
Баба-яга чылалан палыме.
Марий калык йомакыште
тудын гай персонажым

Вуверкува манын лўмденыт.
Тудо Баба-яга деч ойырте-
малтеш: чодыра көргыштö
изи пörtыштö ила, пашам
ышташ йёрата. Конгамбалне

ок кий, яра жапше годым
опымбалне шинча. Баба-яга
гай ўштервоштыр дene огеш
чонгештыл. Мурым мурен,
имне дene кудалыштеш.

Петр I –
350 ий

Петр I Голландий гыч
Российышке ятыр арве-
рым, күшкылым конден.
Иктыже – паренге. Тушто
лиймыж годым паренге
гыч ямдылыме кочкышым
тамлен ончен. Руш кугы-
жалан келшен. Росси-

йышке ик мешак пакча-
саскам конден. XVII ку-
рым мучаш гыч Россий-
йыште паренге историй
түнгалин. Күшкүл сайын шоцын, но
кредансык-влак тудым кочкаш да шын-
даш тореш лийыныт. Амалже: парентым
ямдылен моштен огытыл, күчүмынек
кочкышыт да аяргенит. Сандене
Российыште тиде күшкүл 50-60 ийлан
мондалтын.

Июль нерген калыкмут

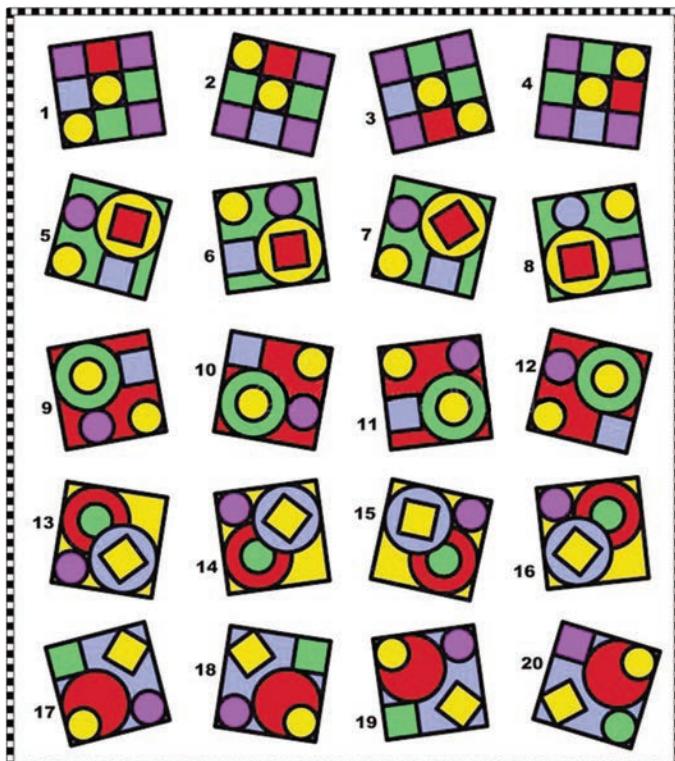
*Сүрөм тылзыште амбарыште яра,
а пасушто шыгыр.*

Июль күдүрчан ийрлан поян.

Июль – саска тылзе.

13 июль – Уштодышын (голово-
ломкин) түнямбал кечиже.

Кажне радамыште икгай фигур-влакым
муза. Мутлан: 3-4.

«Ямде лий» йоча газет

Түг редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_ii
https://ok.ru/yamde_ii
E-mail: yamde_ii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_ii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamde.lii

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Ма-
рий Эл Республикасы
культур, печать да калык-
влакын пашашт шоцышто
министерстве, «Ямде лий»
газет редакций.

Газетым редакцияште погы-
мо да верастыме, «Марий Эл
Республикасы Правительствин типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч савыктывме. Типографийын
адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Киярат шоцын вет!

Тений, 23
майыште, «Морко млан-
де» да «Сурт-
пиче» газет-
лаште Лев ко-
чамын «Теп-
лице шоцышто
вич темлы-
маш» статья-
же савыктал-
тын. Кө тудын
ой-канашы-
жым шоцыш
налын гын, теплице көргүсө пакчасаска куандарышаш. Ме киярым 10 май гыч кочкына, помидорат чеверга. Авам киярым телылан шинчалтен сиатрен. «Ындый же мом ышташ гын?» – шонкалана тудо. «Вольыкна шуко, ойтырышац уке», – лыпландара ковам. Шуко уто ок лий, а шагал чоным корштара.

Даша СОШИНА.

Морко, Купсола.

Палаш онай

11 июльши-
то Колызын
кечкүйким
палемдат.

Түнямбалне
35768 түрлө
кол уло.

Российыште
3000 түрлө
колым ваш-
лияш лиеш.
Тышеч 280
түрлө колжо
яндар вүйдүш-
тө гына ила.

Эн изи ко-
лын күтүшү-
жо – 7,9 мил-
лиметр, эн
кутужо –
20 метран.

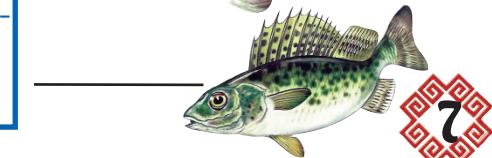
Фотом еш архив түч наиме.

Школ пакчаште

Школ пакчаштына мемнан
Паша уло чылалан.
Кодшо годым ал мёр шуын,
Да шүкшудо сайын күшкүн.
Вүймат вет шавыман
Түрлө-түрлө күшкүллаш.
Ме дежурстыш школ пакчаш
Коштынна пашам ышташ.
Үйдүр-влак шүкшудым күрүт,
Рвезе-влак шават пеш вүйдим.
Чевер кече шыратен,
Шокшыж ден куандарен.

Оля СТЕПАНОВА.
Морко, Шап Унчо.

Кол-влакын
лүймүштүм
палыза.

7

Печатыш пүнмо жап –
14-00,
фактически – 13-00

0+

Авторын да редакцийын шоныма-
шышт түрлө лийин көртүт. Серыш-
влак мөнгөш огыт колтат.
Ак – күтүрен келшүмө почеч.

Редакцийын да издательин адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийин 70-ше идалыкше урем, 20-шо пöрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

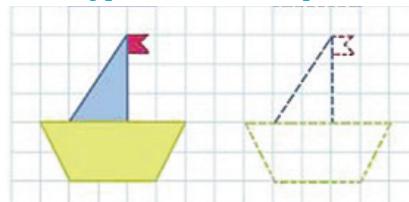
Мыйын шонымаште, кеңежым кечкүшто пайдалын эртараш лиеш:

олык ден чодыра моторлыкым эскераш, курык ден корем тайыллаште снегым да кугыморым погаш. Ача-авалан, кочаквалан сад-пакчаште полшаш мондыман оғыл. Игече пеш шокшо шогымылан көра мый яра жапым вүд воктене эртараш тыршем. Ер деке кугыен-влак деч посна ом лишем. Сайынжак ийын ом мошто, садлан сер воктене йүштылам. Ошма

Мо күшко өашка?

Сүретлен пытарыза.

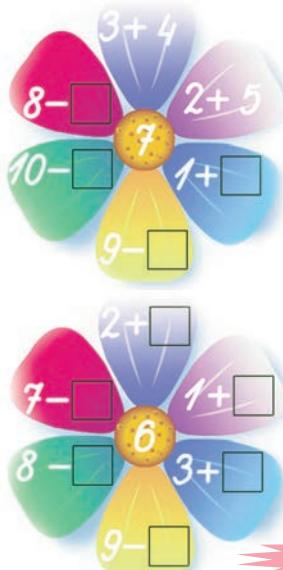
Фотом еш архив гыч налме.

гыч түрлө фигурамын ыштем.

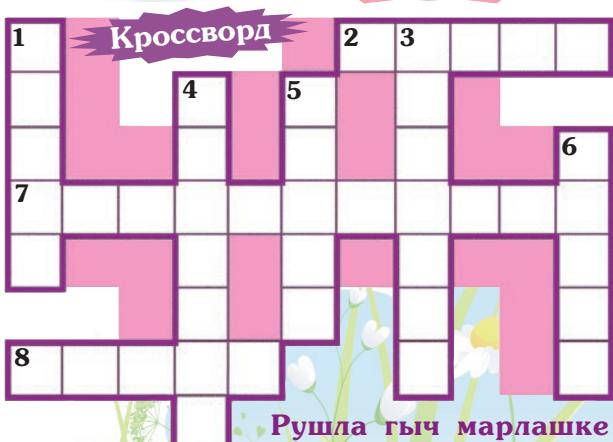
Полина АЛЕКСЕЕВА.

Морко, Коркатово.

Вашмутлан келыштарен шотлыза.

У мұтым тунемына

Рушла гыч марлашке кусарыза.

Шола гыч турлашке:

2. Море. 7. Поговорка. 8. Ледник.
Күшүчүн јұлықө:
1. Ноябрь. 3. Дополнение. 4. Голосовая связка. 5. Спряжение. 6. Фамилия.

Н.Д.ИЛЬИНА, тұнықтышо.

Волжский, Карай.

Серыш

Сасқавий Сотой салтаклан серышым сара: «Салам, Сотой. Сотнур селана сөралештеш. Садерат саламлалтеш. Снегат солыкшым сава. Сүрем, Семыкысе сий Сапаним, Стапаным, Сакарым сымыстарат. Суртоза сылне семым савыркала. Сотнур селасе «сандалық» саештеш. Семын сугынъожо ситыше».

«Русская словесность» кружокын енже-влак.

Волжский, Сотнур.

Йоча-влак, теат возен ончыза.

Интернеттес сүрет-влакым күчилтмо.